

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. De aceusatione criminis adulterij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

T I T V L V S XVI.
DE ADULTERIIS ET STUPRO.

S E C T I O I.

De crimine adulterii & ejus penis.

§. I.

Quid sit adulterium, & quibus modis committatur?

Adulterium est alieni thori violatio, duplicem malitiam continens, unam luxuriæ, in quantum est copula viri cum femina extra conjugium, & injustitiæ, quia est cum femina alterius uxore, huic, ut suo marito ab auctore naturæ DEO, adstricta, cui juri cedere non potest maritus, aut uxor. Quod si tamen solutus rem habet cum uxorata, aut conjugatus cum soluta, simplex dicitur adulterium, & de jure civili pænæ in adulteros constitutæ in tali casu locum non habent, sicuti locum habent etiam de jure civili, si conjugatus cum conjugata aliena copulam habeat, quod adulterium duplex dicitur tam ex parte viri, quam ex parte feminae.

§. II.

De accusatione criminis adulterii.

An te omnes alios ad accusandum crimen adulterij admittitur innocens

maritus, (cùm hujus vel maxime inter sit, fidem conjugalem sibi servari) nisi colludere magis cum uxore adultera videatur, aut ex alio capite infamis arguatur, ut non accusare possit jure mariti, sed jure extranei, quo in casu præferretur, quoad accusandum adulterium, pater adulteræ, qui etiam nolente marito agere, ad accusandum filie suæ adulterium admittitur, & post eum propinquus alij, ac tandem extranei, cùm adulterium inter crimina publica numeretur, ad quæ accusanda quilibet de populo admittitur, dummodo sit mas, & major 25. annis. Neque tamen ad accusandum mariti adulterium de jure Civili, si criminaliter ad legalem pænâ agat, tam facile admittitur uxor adulteri hujus, cùm major ab uxore debeatur reverentia marito, & majus delictum uxor committat adulterando, quam maritus &c. de jure tamen canonico, secundum quod pari iure damnatum est tam viri, quam mulieris adulterium, hoc non procedit, cùm utriusque parti innocenti plena potestas sit de adulterio criminaliter etiam accusandi iuxta *Can. si quis 4. caus. 32. q. 1. junct. Gloss. V. ad imparia*, ubi dicitur, quod vir & uxor in adulterio deprehensi non iudicentur ad imparia quoad debitum reddendum, divortium, & accusationem.

Debet autem accusatio adulterii fieri,
si

si fiat à marito jure speciali, aut à patre, si nolit accusare maritum, inter 60. dies utiles, à die soluti per divortium matrimonij, ita ut, prioribus cessantibus, post elapsos 60. dies, etiam extranei admittantur, intra 4. menses utiles, & accusari potest de adulterio non tantum adulter, & adultera, modò sciverit eam partem, cum qua copulam habet, conjugatam alteri esse (nam adulterium sine dolo malo non committitur) sed etiam qui talibus adulteriis cooperantur, quæritum v. g. ex adulterio facientes, Jencinium exercentes, prostituendo ad adulterium uxores, domum concedendo ad talia admittenda &c. & si agatur criminaliter ad pœnam sanguinis, aut mortis, solus Judex secularis potest cognoscere, ob periculum irregularitatis; quoad alias verò pœnas legales, mixti fori hoc delictum est; si verò ad divortium tantum civiliter agatur, ad Judicem Ecclesiasticum tantum pertinet talis cognitio, prout ex dictis jam patet.

§. III.

Quomodo probandum sit adulterium?

Quod non possit directè probari per testes, vel per documenta, aut instrumenta, sed indirectè tantum ex solis præsumptionibus, flagitij hujus occultè committi soliti turpitudine facit. Et quamvis ad plenam probationem adulterij non sufficiat quælibet probabilis suspicio, sed requiratur violenta præsumptio, saltem ad condemnandum, quæ moralem certitudinem facit, & virum prudentissimum inducere potest.

ad judicandum adulterium esse commissum, plures tamen enumerantur à Menochio de præsumpt. l. 5. præsum. 41. & à Sanchez l. 10. de Matr. disp. 12. & disp. 22. ubi videri possunt, l. apud Auc. Metho. hoc §.

§. IV.

An Maritus teneatur uxorem adulteram non respicientem dimittere, nec eam sibi reconciliare, nisi post peccatum penitentiam, & emendationem?

R. Affirmativè, ex c. si vir, 3. h. t. quia patronus censetur turpitudinis, qui crimen celat uxoris, non qui Cod. ad legem Juliam de adulter, non quidem, quasi obligatio se separandi ab uxore adultera oriatur ex adulterio patris, quia penes innocentem est divertere, vel non divertere; neque quòd oriatur præcisè ex præcepto correctionis fraternæ, quia huic præcepto locus fieri posset, admonendo uxorem; sed ex præcepto vitandi scandali, (se vitæ patrocinari videatur adulterio uxoris) si alijs medijs vitari illud non possit, & causa justa urgeat retinendæ adulteræ. Neque tamen potest uxori adulteræ respicienti maritus denegare alimenta necessaria, cum hoc medium ad finem omnimodæ emendationis obtinendum, sit nimis acerbum, & occasiones præberet turpis quæstus faciendi.

§. V.

Quæ sint pœna adulterij tam criminales, quam civiles?

A. Niqui testamenti pœna in adulteris statuta, & quæ de jure civili